

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

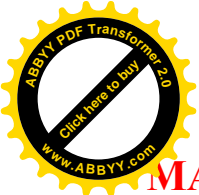
**ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**Конференція з питань виховної діяльності
«Педагогічні методи та технології формування
життєвої позиції та морально-духовних ідеалів
майбутніх робітників»**

**м.Дніпропетровськ
2012р.**

МАТЕРІАЛИ МЕТОДИЧНИХ СЕКЦІЙ З ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

І. ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ ТА МОРАЛЬНО-ДУХОВНИХ ІДЕАЛІВ МАЙБУТНІХ РОБІТНИКІВ

Поняття "духовність" пов'язано з дією Святого Духа, що описана в Біблії. Можна виділити три складові частини поняття "духовність".

1. Духовність є приналежність людини до святості.
2. Духовність є виконання загальнолюдських моральних норм (норм Святого письма).
3. Духовність є постійне самовдосконалення. Серцевиною духовності є моральність. Моральність є ніщо інше, як діяльність, обумовлена ідеєю добра.

Однією з причин поєднання духовного і морального є прагнення з'єднати релігійне і світське поняття духовності (духовність – поняття релігійне, моральність – світське.)

З другого погляду моральність розповсюджується на повсякденне життя, а духовність – на буття людини. Духовність – якісна характеристика свідомості і самосвідомості людини. Вона визначається не стільки освіченістю, скільки передбачає постійну працю душі, осмислення світу і себе в цьому світі, прагнення до вдосконалення себе, чутливе ставлення до людей.

Недарма значення слова «дух» - подих, «дуновение», найтонше повітря.

«Духовне життя», «духовне буття» - це не синоніми, але вони взаємно проникають одне в одне. «Духовне буття» - пошук та знаходження сенсу життя.

Моральність – внутрішній закон людини, що спонукає співставляти свої дії і вчинки із суспільними нормами. Золотим правилом моральності є: «Чини з іншими так, як ти хочеш, щоб інші чинили з тобою».

Духовні витoki моральності лежать в сфері любові до людини і Бога, до життя та інших цінностей, в страхіві зруйнувати власну душу.

1. Ключові питання для обговорення:

- Формування духовності в процесі побудови громадянського суспільства.
- Форми співпраці педагогів та духовенства.
- Формування ціннісних орієнтирів.
- Роль сім'ї в духовно-моральному вихованні учнів.
- Введення у виховну програму теми духовно-морального напрямку. Її мета.
- В чому полягає сутність духовно-морального виховання?
- На якій системі цінностей будувати духовно-моральне виховання – світській чи релігійній? Загальнолюдській чи національній?
- Які способи (методи і форми) є оптимальними в духовно-моральному вихованні?
- Що слід враховувати педагогам з питань духовно-морального виховання?
- Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі духовно-морального виховання.

Питання,

які пропонується включити до рекомендацій конференції:

В останні роки занедбаною є проблема виховання в молодого покоління світлих ідеалів. Духовно-моральне виховання молоді вимагає визнання і підтримки держави.

За результатами психологічних, соціологічних досліджень під впливом християнської етики різко знижується рівень агресивності і ворожості, покращується характер і поведінка, ставлення до ровесників, батьків та вчителів. Позитивний досвід з цього напрямку виховання мають 4 області (Рівненська, Тернопільська, Львівська, Івано-Франківська).

На стадії розвитку з даного напрямку виховної діяльності знаходяться ПТНЗ області: Перещепинський професійний ліцей, Софіївський професійний ліцей, Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей, Межівське професійно-технічне училище.

Проблеми духовного розвитку людини повинні стати обов'язковою умовою виживання суспільства, адже усі наші біди мають, як правило, одну причину - дефіцит культури і моральності.

Результати роботи секції та аналітичних досліджень дають підстави для коротких рекомендацій відносно становлення духовно-морального виховання учнівської молоді:

1. Усіма можливими засобами розвивати емоційну сферу учнів, їх інтуїцію як первинне вміння «почуттями пізнавати життя».
2. Основну увагу приділяти вихованню почуття любові до всього високого і святого як основі морального виховання.
3. Поступово формувати в учнів істинне і повне поняття про святині, оскільки сила і стійкість того чи іншого почуття залежить від правильного уявлення про предмет любові.
4. Навчати учнів адекватному вираженню почуттів.
5. Орієнтувати кожного педагога-наставника на розуміння того, що приклад як головний засіб виховання заснований на схильності дітей до наслідування.

II. ПРИРОДА ЦІННОСТЕЙ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Національне виховання передбачає визнання національних вартостей як визначальних. До них належать: українська ідея, що втілює в собі прагнення до державності та соборності, патріотизм і готовність до самопожертви у випадку потреби захисту Батьківщини, почуття національної самопошани і гідності, історична пам'ять, повага до державних та національних символів та до Гімну України, любов до рідної культури, мови, національних свят і традицій, повага до Конституції України і до обраних демократично владних чинників, орієнтація власних зусиль на розбудову Української держави та прагнення побудувати справедливий державний устрій, протидія антиукраїнській ідеології, прагнення до розвитку духовного життя українців тощо.

Серед названих вище національних цінностей сьогодні на особливу увагу заслуговують відродження національної (історичної) пам'яті та національної гідності.

Іншу надзвичайно важливу групу вартостей становлять наші ідеали, цілі й наміри, пов'язані з практичними потребами державотворення. Маємо тут низку проблем, розв'язання яких не потребує героїзму чи якоїсь одноразової жертви, не обмежується активною участю у вічах і зборах. Натомість відчуваємо потребу, щоб пересічний громадянин вірив у нашу державу і повсякденно орієнтував свої зусилля на її розбудову — на тому робочому місці, на яке поставила його доля. Якісна праця — селянина, робітника, вчителя, лікаря" представника будь-якої професії — реальний внесок у цю справу.

Таким же внеском є дбайливе ставлення до державного майна, розкрадати яке нас учили багато років. Для морально здорового суспільства чесно працювати і не красти є нормою, дотримання якої повертається людині загальним добробутом її народу. Для нас таке ставлення до праці й державного майна

усвідомлюється як жертвність, бо бачимо, що навколо нас люди нормальної моралі не дотримуються.

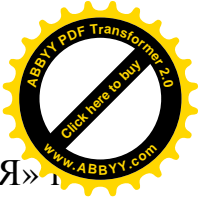
Практичні зусилля, спрямовані на становлення нашої державності, є похідними від патріотизму. Патріот не виконує свою роботу будь-як, не нищить природу, не збагачується нечесним способом, бо все це завдає шкоди його Батьківщині. За висловом І. Франка, "наш голосний, фразеологічний та в більшій частині неширий, бо ділами не потертий патріотизм мусить уступити місце поважному, мовчазному, але глибоко відчутному народолюбству, що виявляє себе не словами, а працею" (Франко І., 2004, т. 3, с. 573). Він свято оберігає її моральний престиж. Такі міркування, звичайно, можуть здатися наївними, романтичними. Але насправді це лише свідчення того, що між нами і справжнім, врешті-решт нормальним, патріотизмом існує ще велика відстань. Цілі покоління наших людей були виховані в дусі відчуженості від рідної землі та національного самозречення.

2. Питання для обговорення:

- різноманітність та різнобарвність виховних заходів з національно-патріотичного виховання, їх виховна цінність.
- роль НМЦ ПТО в методичному супроводі організації національно-патріотичного виховання.

3. Питання, які пропонується включити до рекомендацій конференції:

1. Виховну роботу патріотичного спрямування зосередити на формуванні поняття «мала Батьківщина»(моя сім'я, дім, кімната, двір, училище, професія, мати, брат, сестра, друг, майстер, педагог тощо) та формування позитивних почуттів до цих понять. Лише за умови чіткої сформованості понять і почуттів можна розраховувати на позитивний результат всього виховання взагалі.
2. Не слід водночас занижувати рівень виховних заходів, спускаючись до найпростіших форм виховної роботи, що відповідає віковій категорії «молодші школярі».

Важливим аспектом патріотичного виховання є відокремлення понять «Я» і «Моя» в поняттях «малої Батьківщини». Наприклад: я – брат, товариш, робітник, чоловік, батько, сім'янин, громадянин.

Моя сім'я, група, професія, вулиця, домівка, моє місто (село), моя річка, область, Батьківщина тощо.

Важливу роль у виховній роботі з учнівською молоддю відіграють діалогові форми роботи, де кожному учневі надається можливість висловити свою думку, проголосити своє бачення, ставлення до предмету обговорення, а також почути оцінку власним думкам, судженням.

ІІІ. ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ – ЦЕ СТИЛЬ ЖИТТЯ І МИСЛЕННЯ

У системі фізичного виховання Запорізького війська значну роль відігравали елементи народної фізичної культури, звичаї та традиції українського народу, уміння вести здоровий спосіб життя, а саме ефективне використання сил природи (водні процедури, сон на свіжому повітрі, інші способи загартування), поміркованість у харчуванні, вживанні алкоголю.

У системі фізичного вдосконалення козаків переважали ігрові змагальні форми використання фізичних вправ у поєднанні з піснями або музикою.

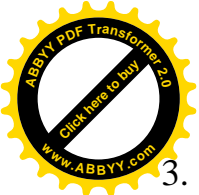
1. Напрямок розвитку фізичного виховання.
2. Спрямування рухливого дозвілля.
3. Культурологічні аспекти формування культури тіла.
4. Дозвільно-розважальна форма активності.
5. Засоби, методи та форми, які формують цінності здорового способу життя.
6. Виховання молоді в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих, як до найвищої індивідуальної та суспільної цінності.
7. Перспективи подальшого педагогічного пошуку.
8. Проблеми формування здорового способу життя молоді.
9. Інші виховні сучасні форми роботи з організації здорового способу життя.
10. Традиційний підхід у питаннях тіловиховання, оволодіння фізичними вправами, іграми та іншими засобами фізичної культури.
11. Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі організації здорового способу життя.

Питання,

які пропонується включити до рекомендацій конференції:

1. В кожному навчальному закладі слід започаткувати здоров'язберігаюче середовище в умовах навчально-виробничого та побутового оточення.
2. Медико-гігієнічні технології слід здійснювати у відповідності до санітарних норм і правил, яким слід навчати самих учнів з першого дня їх навчання в ПТНЗ та перебування в гуртожитку. Для цього необхідно мати широкий спектр наочної інформації з ключових питань особистої гігієни, гігієни навчання, гігієни побуту, гігієни дозвілля тощо.

3. Профілактична діяльність по зміцненню здоров'я учнів повинна проходити в активних розважальних формах (ігрових, шоу, конкурсах, вікторинах), де учні мають можливість проявити максимальну активність, що є запорукою успіху.
4. В план виховної роботи слід включати міні-заходи з питань здорового раціонального харчування за зразком шоу-розважальних програм.
5. Активізувати туристичні походи по околицьній місцевості.

ІУ. ВИХОВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.

Навчальний заклад може допомогти дитині навчитися самостійно та успішно вирішувати різноманітні життєві проблеми, ефективно взаємодіяти в соціумі, будувати власну життєву перспективу. Отже, місія ПТНЗ – дати дітям досвід життя в громадянському суспільстві з урахуванням сучасних соціально – політичних і соціально – економічних умов та орієнтирів на перспективи розвитку. Аналіз свідчить, що учні прагнуть бути освіченою, захищеною, розвинутою, успішною особистістю, вміти знаходити рішення будь-якої ситуації, вміти керувати своїм життям. 85,7% учнів визначили, що для майбутнього життя школа дала знання, і лише 8,5% - навчила самостійності. Саме тому учнівське самоврядування може і повинно стати активною формою організації навчально-виховного процесу, в центрі якого – дитина з її запитами та потребами.

Становлення учнівського самоврядування – процес складний і багатогранний. Для того, щоб воно стало реальною часткою педагогічного процесу, необхідно відмовитися від впливу на особистість за схемою „вимога – сприйняття - дія”, тому що вона не розкриває позитивної мотивації вчинків, не забезпечує участі підростаючого покоління у вирішенні життєвих проблем.

4. Ключові питання для обговорення:

Погляд на самоврядування педагогів, учнів.

Чи входять до складу Рад училища представники самоврядування?

Чи впливають на рішення Ради учні?

Які пропозиції до плану роботи надають учні і чи враховуються ці ініціативи керівництвом?

Яким чином відзначаються досягнення учнів?

Чи здійснюється самоврядуванням захист або вплив учнів при нарахуванні стипендії, конфліктних ситуаціях з викладачами, відрахуванні, питаннях працевлаштування тощо?

Що б хотіли змінити у організації та роботі учнівського самоврядування?

«Відкритий мікрофон» - ідеї.

Питання,
які пропонується включити до рекомендацій конференції:

1. Організувати трирівневу структуру учнівського самоврядування, яка передбачає такі складові:
  - 1) учнівське самоврядування в навчальних групах;
  - 2) учнівське самоврядування в навчальному закладі;
  - 3) учнівське самоврядування у складі Ради навчального закладу.
2. Підвищити ефективність учнівського самоврядування із створенням умов:
  - 2.1. Подолання формалізму в діяльності учнівського самоврядування і в педагогічному керівництві ним;
  - 2.2. Надання самоврядуванню якомога більшої самостійності, реальних прав і реальних обов'язків;
  - 2.3. Поваги педагогів до самостійних рішень учнівського колективу і його органів;
  - 2.4. Відбору до самоврядування найавторитетніших лідерів учнівського колективу, відмови педагогів від нав'язування учням своєї волі у цій справі;
  - 2.5. Кваліфікованої, тактової педагогічної допомоги учнівському активу, навчання складної справи керівництва;
  - 2.6. Систематичного звітування членів самоврядування перед колективом;
  - 2.7. Постійного навчання членів учнівського самоврядування.
3. Призначити педагогів-радників з питань організації діяльності учнівського самоврядування в навчальних закладах

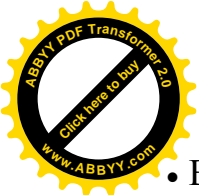
У. ПРОФЕСІЙНЕ ВИХОВАННЯ – ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧУТТЯ ОБОВ'ЯЗКУ, ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ПРОФЕСІЙНОЇ ГІДНОСТІ

Термін «професійне виховання» вперше з'явився в нашій країні в 60-і роки минулого століття. Під ним розумілося формування особистості майбутнього робітника, розвиток його інтересів до професії та інших професійно важливих якостей.

Професійне виховання і професійне навчання слід розглядати як «партнерів», коли 100% учнів, що засвоюють навчальні програми, повинні пройти і своєрідну програму виховної роботи. Мова йде про створення таких умов, в яких учень засвоює запропоновану йому програму в обов'язковому порядку, а ПТНЗ надає йому таку можливість.

Соціалізація і виховання учня в ПТНЗ відбувається в декількох сферах:

- В освітньому процесі, тобто безпосередньо в аудиторії (учень ПТНЗ) – процес пізнання професійних знань
- В навчальних майстернях, лабораторіях (майбутній робітник) – процес пізнання практичних професійних навичок
- На виробництві під час в/практики (робітник-спеціаліст) - процес застосування отриманих знань на практиці
- В суспільному середовищі ПТНЗ (громадянин свого навчального закладу) – процес адаптації в званні «робітник»

• В позаучилищному суспільному регіональному середовищі, коли учень зайнятий в соціальних проектах, акціях, суспільних об'єднаннях (громадянин України, Людина) – процес соціалізації робітника в загальнолюдських сферах буття, діяльності

Ключові питання для обговорення:

- В чому полягають особливості професійної орієнтації і професійного виховання? Їх відмінності між собою і можливі форми взаємозв'язку.
- Переваги системного професійного виховання.
- Сучасні форми виховної роботи з професійного виховання (проектна діяльність МПЛ, входження в експериментальну діяльність).
- Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі організації професійного виховання в ПТНЗ.

Питання,

які пропонується включити до рекомендацій конференції

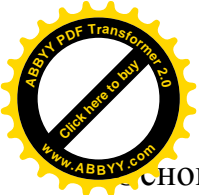
1. З метою розвитку мотиваційної основи оволодіння професією розробити систему професійного виховання учнів на уроках, виробничому навчанні та в позаурочний час.
2. Організовувати експериментальну та наукову діяльність з питань професійного виховання.
3. Розвивати емоційний фон професійного виховання, який веде до збереження психічного здоров'я підлітка, підвищуючи його позитивний емоційний стан, впевненість в собі.
4. Переглянути формат проведення методичних фестивалів, залучати до участі учнів шкіл, батьків, населення.
5. Позиціювати робітничі професії шляхом проведення майстер-класів.
6. Розширювати віковий ценз для проведення профорієнтаційної роботи.

VI. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАУРОЧНОЇ І ГУРТКОВОЇ РОБОТИ

Лише творча особистість, спроможна створювати, управляти, пропонувати нові теорії, нові технології, нові напрямки розвитку, знаходити шляхи виходу зі складних нестандартних ситуацій. Тому забезпечення кожній людині можливості використання свого творчого потенціалу є одним із пріоритетних завдань освітніх закладів, а особливо що 2013 рік проголошений Президентом України – роком дитячої творчості. Якщо людина не ставить собі за мету самовдосконалюватися, якщо її вільний час нічим не заповнений, то відбувається деградація дозвілля, збідніння його структури.

До однієї з особливостей молодіжного дозвілля відноситься своєрідність середовища його протікання. Батьківське середовище, як правило, не є пріоритетним центром проведення дозвілля молоді. Переважна більшість молодих людей воліють проводити вільний час поза будинком, у компанії однолітків. Тяга до спілкування з однолітками зумовлена величезною потребою молоді в емоційних контактах.

Основна вимога щодо організації молодіжного дозвілля полягає в тому, що воно безсумнівно повинно бути різноманітним, цікавим, розважальним і ненав'язливим. Враховуючи важливість цього питання сьогодні для спілкування і визначення актуальності позаурочної та гурткової роботи запрошені безпосередні учасники, для яких організовується змістовне дозвілля. А наскільки воно задовольняє молодь ми сьогодні і обговоримо.

Ключові питання для обговорення:

Чи враховуються побажання учнів щодо організації гуртків, які вносяться ними під час заповнення вступної анкети?

Чи задовольняється потреба у предметних гуртках, чи відвідують їх учні і які?

Організація дозвілля – як враховуються побажання та ініціативи учнів?

«Відкритий мікрофон» - ідеї.

Яка роль методичного центру в організації позаурочної роботи учнів і їх змістовного дозвілля?

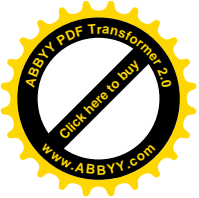
Питання,
які пропонується включити до рекомендацій конференції:

1. Осучаснювати форми і методи гурткової роботи як складової системи виховної діяльності ПТНЗ;
2. Продовжити роботу щодо забезпечення оснащення бібліотек комп'ютерною технікою, відповідними програмами, вільного доступу до мережі Інтернет з метою розширення інформаційного простору для учнів ПТНЗ;
3. Активізувати співпрацю ПТНЗ з позашкільними навчальними закладами з метою надання учнівській молоді ПТНЗ широкої можливості для самореалізації та організації дозвілля;
4. Активізувати роботу учнівського самоврядування у організації позаурочної роботи.
5. Урізноманітнювати виховний простір через впровадження нових ідей у сфері організації змістовного проведення вільного часу учнів
6. Вивчати можливість батьківської громадськості і залучати їх до організації позанавчальної діяльності.
7. Спланувати методичні заходи практичного навчання з педагогами ПТНЗ з питань організації змістовного дозвілля учнівської молоді, забезпечення умов для творчої самореалізації особистості.

УІІ. МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ, ВИХОВАННЯ, ОСВІТИ

«Музейна педагогіка» ... Це словосполучення прийшло до нас із Германії, де воно з'явилося на рубежі 19-20 ст. З цього часу музей має нову функцію - освітньо-виховну. Перед освітою в питанні використання соціокультурних функцій музею стоять завдання:

- Розширення сфери освіти шляхом залучення до музейної педагогіки;

Гармонізація розвитку творчої особистості;

- Формування національної ідеології;
- Збереження традицій, звернення до суто духовних цінностей; патріотичне виховання громадян своєї Батьківщини;
- Створення нової музейної аудиторії, розширення простору впливу музею.

Музейна педагогіка, як один з напрямів діяльності музею, стає все більш звичною в практиці духовно-морального, громадянсько-патріотичного, історико-краєзнавчого виховання особистості в єдиному освітньому просторі.

Музей має великий освітній потенціал, здійснюючи відбір подій, фактів, людських долей через функцію документування, особливо якщо цією діяльністю займаються не лише дорослі, а й учні. Музейний предмет здатний діяти емоційно, викликати почуття співучасті.

В той же час тут існує ряд протиріч, які не дозволяють досягати багатьом прогнозованих та планових результатів: Музейна педагогіка поки що мало вписується в систему освіти як один із способів творчого розвитку особистості, здатної і готової увійти в світову, регіональну культуру. В цьому зв'язку міні-музеї як правило є любительською справою окремих ентузіастів. Комплексного підходу до цієї проблеми поки немає.

Сьогодні можна говорити не про систему роботи в справі музейної педагогіки, а про роботу окремих музеїв, життя в яких теплиться нерівномірно, іноді нераціонально, не систематично, а лише в окремих випадках, що, як правило співпадають із знаменними святами в історії країни.

При розробці інноваційних проектів виховання засобами музейної педагогіки навчальні заклади зустрічаються з певними труднощами. На допомогу їм існує певна структура моделі музейної педагогіки, яка включає в себе:

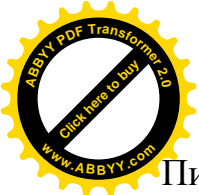
- Мета;
- Завдання;
- Напрямок;
- Принципи;
- Музейні педагогічні технології.

За даним алгоритмом можна скласти таку модель і апробувати її результативність.

Мета музейної педагогіки – створення умов для розвитку особистості шляхом включення її в багатогранну діяльність музею.

5. Ключові питання для обговорення:

- Статуси музейних збірок та профілі музеїв
- Форми музейної роботи за індикаторами моніторингу
- Форми співпраці музеїв
- Які способи (методи і форми) є оптимальними в організації музейної педагогіки?
- Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі організації музейної педагогіки?

Питання, які пропонується включити до рекомендацій конференції:

- Музей історичного профілю в навчальному закладі може не займатися вивченням історії рідного краю з найдавніших часів, а може бути присвяченим будь-якій історико-краєзнавчій проблемі краю або певному історичному періодові і навіть окремій події. Тому до музеїв історичного профілю можуть бути віднесені як музеї, що вивчають історію міста, так і музеї, що вивчають історію свого навчального закладу.
- Літературний музей може вивчати життя і творчість не лише великих письменників, але й тих місцевих письменників, які не отримали широкого суспільного визнання. Одним з можливих напрямів краєзнавчих досліджень може бути виявлення осіб, а також природних, історичних і технічних об'єктів, які описані в літературних творах.
- Такі ж рекомендації можуть відноситися і до музеїв інших профілів: художніх, музичних, музеїв хліба, книги тощо.
- Рекомендується відвідувати найближчі музеї з метою ознайомлення з виставками з точки зору компонування наукових матеріалів, художнього оформлення експозиції, техніки виготовлення експозиційного обладнання, використання технічних засобів.
- В процесі проектування і монтажу експозицій і виставок музею можуть брати участь не лише активісти музею, а й весь колектив закладу. В організації музейної роботи можуть реалізувати свій творчий потенціал і ті, хто любить малювати, слюсарі, столяри, швачки, моделісти, фотографи, відео оператори, електрики, оператори КН тощо.
- Висвітлювати роботу музеїв на сайтах училища
- Залучення організаторів музею до профорієнтаційної роботи

УІІ. ШЛЯХИ СТВОРЕННЯ УМОВ

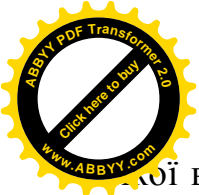
ПОЗИТИВНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ

Комплексний підхід у формуванні особистості повинен спиратися на:

- Свідомість;
- Почуття;
- Поведінку;
- Інтелектуальну сферу;
- Емоційну сферу;
- Вольову сферу (прийняття вольових рішень);
- Практичну реалізацію.

Основними зусиллями в пошуку шляхів створення умов позитивно-орієнтованої соціалізації особистості учнів ПТНЗ є об'єднання педагогічного колективу, практичних психологів, соціальних педагогів, учнівського самоврядування, батьківської громадськості, райдержадміністрацій, територіальної громади для створення позитивного процесу розвитку особистості, її правової захищеності та всебічної підтримки.

Соціалізація - це складний і тривалий процес включення індивіда до системи соціальних зв'язків та відносин, його активної взаємодії з оточенням, у результаті

тої він засвоює зразки поведінки, соціальні норми та цінності, необхідні для його успішної життєдіяльності у суспільстві.

Процес соціалізації під час навчання у ПТНЗ найбільш ускладнений для учнів пільгової категорії, які в тій чи іншій мірі не мають наочного прикладу позитивної взаємодії із суспільством та особистісних форм поведінки.

Ефективність психолого-педагогічних впливів значною мірою залежать від інститутів соціалізації, які впливають на формування особистості протягом усього життя, а саме:

- Засоби масової інформації;
- Громадська думка;
- Індивідуально-психологічні особливості учня;
- Референтна група (група однолітків та друзів);
- Сім'я та сімейні цінності, інше.

Шляхами реалізації даних комплексних завдань є:

1. Створення атмосфери турботливості педколективу;

2. Узгодження спрямованих дій кожного учасника навчально-виробничого процесу ПТНЗ для найбільш ефективного впливу на процес формування особистісного «Я» учня.

3. Розробку психолого-педагогічного супроводу учня згідно з його індивідуально-психологічними особливостями.

4. Реалізація корекційно-відновлювальної роботи з учнями, які мають девіантну та деструктивну поведінку, у формі індивідуальної та групової роботи за участю фахівців психологічної служби.

5. Допомога (юридична, практична, підтримуюча) у вирішенні соціальних проблем учнів ПТНЗ.

6. Ключові питання для обговорення:

1. Напрями соціалізації особистості.
2. Умови позитивної соціалізації особистості учня.
3. Роль педагогічного колективу ПТНЗ у процесі пошуку шляхів створення позитивно-орієнтованої соціалізації особистості.
4. Психологічні особливості проходження процесу дорослішання у підлітків з числа учнів-сиріт, учнів, позбавлених батьківського піклування, які мешкають у гуртожитках ПТНЗ.
5. Об'єднання зусиль педагогічного колективу, учнівського самоврядування, батьківської громадськості, райдержадміністрацій, територіальної громади для створення позитивного процесу розвитку особистості, її правової захищеності та всебічної підтримки.
6. Організація у ПТНЗ соціального та правового супроводу впродовж навчання, особливо учнів пільгових категорій.
7. Правове поле позитивно-орієнтованої соціалізації особистості (ситуації, пов'язані із дотриманням законності та захисту прав неповнолітніх).
8. Роль НМЦ ПТО у методичному супроводі створення умов успішної соціалізації кожного учня ПТНЗ.

Питання,

які пропонується включити до рекомендацій конференції:

1. Взаємодія педагогів та адміністрації в процесі навчання учнів.
2. Створення позитивного клімату в навчальній групі шляхом формування дружніх та толерантних взаємовідношень.
3. Активізація учнів щодо цілеспрямованих дій для самореалізації та особистісного розвитку шляхом участі у конкурсах, змаганнях, концертах, інше.
4. Вирішення питання згідно нормативно-правових актів щодо реалізації прав мешканців гуртожитків (видача ордерів).
5. Питання забезпечення дітей пільгової категорії (нормативно-правова база щодо відрахування 50% від пенсій).

ІХ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІСТОВНОГО ДОЗВІЛЛЯ В УЧНІВСЬКИХ ГУРТОЖИТКАХ ПТНЗ

Гуртожиток – це не спец комендатура. Це дім і виховна робота в ньому повинна навчати учнів облаштовувати власне житло, вчитися жити в соціумі, планувати особисте, сімейне життя.

Отже виховна робота в гуртожитку кардинально відрізняється від ВР в навчальному закладі як за змістом, так і за формами.

У ВР гуртожитку слід максимально нівелювати казенщину. Дуже важливо питання сімейного виховання культивувати саме в гуртожитку, а на цій базі розвивати основні життєві компетенції: організація дозвілля, вміння спілкуватися в міні групах (компаніях), сімейні цінності. Адже як не сумно про це говорити, але певна кількість наших учнів колискову вперше може почути на виховних наших заходах.

Громадянське виховання з його особливими заходами слід проводити в формі клубу за інтересами, куди запрошуються всі бажаючі. Учасники клубу готують захід. Причому мотивація повинна бути сильною. Адже ми запрошуємо гостей і їм наша програма повинна сподобатися, зацікавити.

Суто інформаційні заходи з цього напрямку слід розміщувати в презентабельному вигляді в інформаційних куточках. Формат може бути будь-який. Це і стінгазети, і замітки в загальній газеті і фото збірки і фактаж. Можна зробити спеціальний стенд для розміщення міні і махі газет, а поряд скриньку для зворотного спілкування за прикладом ПТУ-74. Адже ми не знаємо потаємних куточків своїх учнів і вони не розкриються в будь-який момент. Адже є та частина дітей, яка могла б розкритися саме у такий спосіб і, хто знає, може б хоч на одне життя.

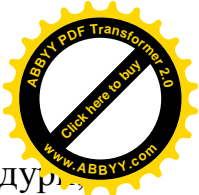
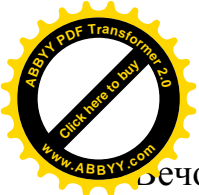
Морально-етичне та естетичне виховання в гуртожитку можна представити у:

- Конкурсах на краще оформлення кімнат;
- Фотоконкурсах «Мода і антимода»;
- Конкурсних та розважальних програмах «Ми йдемо в гості, до театру, в кафе»; «Ми чекаємо гостей»; «Секрети подарунків (кому, що, як за скільки)»;
- Практичні тренінги із спілкування по телефону, в магазині, в транспорті, в соціумі.

Організація здорового способу життя для мешканців гуртожитку:

- Робота спортивних секцій, тренажерних залів;

Вечори корисних порад (загартування, лікувальні та профілактичні процедури оздоровлення);

- Психологічні тренінги;
- Фітобари;
- Дієтичні вечери.

Соціалізація учнів – мешканців гуртожитку:

Набуття життєвих компетенцій:

- Прання, прасування, дрібний ремонт одягу та взуття;
- Догляд за посудом, меблями, килимами, склом.

Навіть косметичний ремонт і генеральне прибирання – це велика наука. А як необхідні нашим учням на майбутнє рецепти дешевих, простих та ексклюзивних блюд.

Добру службу здійснять:

- академія домашнього бюджету;
- Світ побутової хімії.

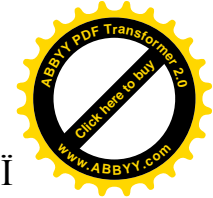
В невимушеній формі, у формі клубних вечорів слід здійснювати комунікативне виховання навчаючи учнів вмінню вести діалоги, дискутувати.

Ми повинні пам'ятати, що обов'язковою і суворою є документація на проживання учнів, а виховна робота в гуртожитку повинна бути максимально наближеною до домашньої.

Зізнайтеся, ми вдома прагнемо до спокою, затишку, світла, тепла. Його можна досягти через виховні заходи, на які учні прагнуть прийти, прагнуть взяти частину тепла, позитиву, інтересу до даної теми.

Ключові питання для обговорення:

- Форми виховної роботи, що забезпечують морально позитивний настрій мешканців в гуртожитку
  - Особливості кадрового забезпечення гуртожитків в ПТНЗ.
  - Елементи передового досвіду організації виховної роботи в гуртожитку
  - Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі організації виховної роботи в гуртожитку.
4. Питання, які пропонується включити до рекомендацій конференції:
1. Важлива цікава і змістовна організація учнівського дозвілля.
  2. Учні потребують тісного спілкування з дорослими на рівних, іноді наодинці.
  3. Є потреба у формуванні в учнів загальножиттєвих компетенцій і саме ця робота повинна займати чільне місце у виховній роботі гуртожитку (організація побуту, харчування, правила етикету, мода, інтер'єр тощо).
  4. Заходи повинні бути цікавими для учнів, сучасними за формою проведення.
  5. Порядок в організації побуту та дисципліни налагоджувати у формі змагань.
  6. Обов'язковими повинні бути особисті свята (іменини, перемоги, календарні свята), на яких учні навчаються організації цікавого дозвілля, організації родинних свят.
  7. Порушити клопотання перед КМУ про внесення змін до Постанови КМУ №1436 від 26.09.2001 року про право на пенсію за вислугою років вихователя гуртожитку, яке на даний момент відсутнє.

Х. РОЛЬ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА У СТАНОВЛЕННІ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ ПТНЗ

МО класних керівників відіграє велику роль у впровадженні в практику навчання і виховання сучасних технологій.

Налічується шість характерних моментів в організації виховної діяльності:

- По перше: проектування і організація процесу виховання учнів відіграє важливу роль стратегічного планування. Класні керівники під час проектування не обмежують свої погляди на виховний процес рамками річного плану, а за допомогою інноваційних форм намагаються створити програми і моделі розвитку виховної діяльності.

- По друге: застосовується системний спосіб організації виховного процесу. Для того, щоб здійснювана діяльність та її вплив мали цілеспрямований та системний характер, класні керівники об'єднують окремі виховні справи та заходи в більш вагомій «виховній дозі» (термін В.А. Краковського), до яких можна віднести ключові справи, тематичні програми.

- По третє: вагомій «виховній дозі» поєднуються з малими формами виховної роботи, спрямованими на розвиток та виявлення індивідуальності кожного учня. Ми прагнемо до того, щоб кожний наш учень мав реальні можливості та умови стати самим собою. Тому в плани виховної роботи включаємо цикли тематичних класних годин «Пізнай себе», «Створи себе сам», тренінги саморозвитку та особистісного росту.

- Четверте: істотну роль в процесі виховання відіграють традиції класного колективу. Класні керівники переконані в необхідності використання у вихованні традиційних форм і способів побудови діяльності і відносин, які впливають на особистість, як правило, більш ефективно, а затрат потребує менше, тому що діяти

- традиційним способом легше, ніж працювати в новому режимі або в незвичній обстановці.

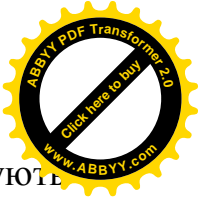
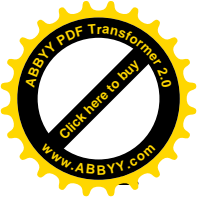
- П'яте: поряд з діяльністю важливим засобом виховання є спілкування. В об'єктиві уваги класних керівників знаходяться проблеми ділового і неформально спілкування в учнівському колективі, розвитку комунікативної культури молоді. В педагогічному арсеналі з'явилися тренінги спілкування, комунікативні ігри, години спілкування і розвитку, гуртки та клуби комунікативної культури. Це не тільки значно збагачує виховний процес, але й сприяє підвищенню його ефективності.

- Шосте: для аналізу та оцінки ефективності процесу виховання учнів спеціально розробляється і використовується діагностичний інструментарій, що складається з сукупності критеріїв, показників та методик для вивчення результативності виховної діяльності.

Класне керівництво – це не обов'язок, це нескінченна творчість. Головне завдання МО класних керівників - створення умов для практичної реалізації творчого потенціалу класних керівників у створенні власної виховної системи

Ключові питання для обговорення:

1. Які особливості роботи класного керівника ПТНЗ слід враховувати молодим педагогам?

Які питання з організації виховної діяльності класного керівника потребують теоретичного і практичного дослідження для розповсюдження досвіду?

3. Роль НМЦ ПТО в методичному супроводі роботи класного керівника.
4. Питання, які пропонується включити до рекомендацій конференції:
  - В конфліктних ситуаціях не прагнути отримати перемогу за будь-яку ціну – ми теж маємо право змінювати погляди, ми не гарантовані від помилок, де в чому можемо і поступитися.
  - Класна година – гнучка за складом і структурою форма масової виховної роботи, що являє собою спеціально організоване в
  - позаурочний час спілкування класного керівника з учнями групи з метою сприяння формуванню, розвитку учнівського колективу та само актуалізації учасників освітніх взаємовідносин.
  - В образі класного керівника учні повинні бачити інтелігентну і грамотну людину. Адже це діти супертехнологічного часу. Вони більше спілкуються в Інтернеті, мають більший доступ до інформації. Якщо Ви сучасна людина, Ви зможете лаконічно відсторонювати негативний пласт інформації націлюючи учнів на цікаву позитивну інформацію.
  - На годинах класного керівника слід піднімати теми, які є важливими для молоді сьогодні і говорити слід відверто, тактовно, делікатно з повагою до учнів.
  - Враховувати мотиви активності або ж пасивності особистості (чого домагається учень так чи інакше проявляючи себе).
  - Організувати курси для оволодіння новими сучасними комп'ютерними програмами за принципом навчання по програмі «Intel».
  - Випустити пам'ятку для молодого майстра і класного керівника з питань організації виховної роботи.
  - Активізувати педагогічну співпрацю психолога і класного керівника в ПТНЗ.
  - Звернутися до МОН молоді та спорту України з пропозицією вирішити питання про введення штатної одиниці класного керівництва в випускних групах (ІІ курс, групи ТУ)

ЗАВДАННЯ

з удосконалення виховної та соціальної роботи за результатами конференції «Педагогічні методи та технології формування життєвої позиції та морально-духовних ідеалів майбутніх робітників»

Конференція з питань виховної діяльності «Педагогічні методи та технології формування життєвої позиції та морально-духовних ідеалів майбутніх робітників» проходила у формі практичних засідань педагогів десяти секцій за напрямками виховної роботи та підсумовуючого пленарного засідання.

У роботі конференції взяли участь 48 заступників директора ПТНЗ з НВР, 21 педагогічний працівник: керівники методичних об'єднань класних керівників, психологи, соціальні педагоги, 7 лідерів учнівського самоврядування.

Було заслухано 2 доповіді та 10 повідомлень за результатами роботи секцій. Конференція пройшла в умовах активності та зацікавленості учасників.

Метою конференції було:

- сприяння формуванню середовища професійного спілкування учасників виховного процесу в ПТНЗ;
- інформування педагогічної громадськості області про їхню діяльність, професійні досягнення та здобутки, а відтак сприяти підвищенню престижу педагога-вихователя;
- визначення форми організації задоволення професійних інтересів учасників виховного процесу в ПТНЗ та підвищення їхнього професіоналізму.
- надання можливості у володінні методичним потенціалом, напрацьованим в області та окремих професійно-технічних навчальних закладів.

Учасники конференції прийняли рішення:

З метою активізації виховної діяльності в ПТНЗ області звернутися до Департаменту освіти і науки ОДА, НМЦ ПТО у Дніпропетровській області з такими пропозиціями:

- організувати періодичний обмін досвідом та ідеями на конференціях і семінарах учасників виховного процесу в ПТНЗ усіх категорій;
- на основі матеріалів конференції розробити доручення щодо вирішення питань з актуальних проблем виховної та соціальної роботи в усіх навчальних закладах.

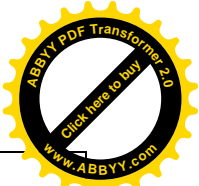

ДОРУЧЕННЯ

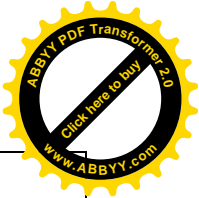
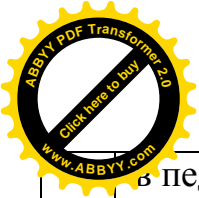
з актуальних проблем виховної та соціальної роботи в ПТНЗ області
за результатами роботи конференції з питань виховної діяльності
«Педагогічні методи та технології формування життєвої позиції та
морально-духовних ідеалів майбутніх робітників»

№ з/п	Зміст доручення	Кому доручається	Термін виконання
<i>Напрямок виховної діяльності «Виховання морально-духовних ідеалів майбутніх робітників»</i>			
1	Організувати семінар-практикум керівників МО класних керівників та заступників директора з НВР з питань морально-духовного виховання	НМЦ ПТО	Березень-квітень 2013
2	Видати збірку методичних розробок виховних заходів з питань духовного виховання учнів ПТНЗ	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
3	Орієнтувати кожного педагога-наставника на розуміння того, що приклад як головний засіб виховання заснований на схильності дітей до наслідування	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	Усіма можливими засобами розвивати емоційну сферу учнів, їх інтуїцію як первинне вміння «почуттями пізнавати життя»	Керівництво ПТНЗ	Постійно
<i>Напрямок виховної діяльності «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді»</i>			
1	Створити асоціацію Євроклубів ПТНЗ Дніпропетровщини	НМЦ ПТО	Лютий-березень 2013
2	Висвітлювати на сайтах ПТНЗ кращого досвіду щодо організації патріотичного виховання учнівської молоді	Керівництво ПТНЗ	Постійно
3	Здійснювати роботу по формуванню позитивних світоглядів і позицій з основних, соціальних, історичних, моральних, політичних і військових проблем	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	Виховну роботу патріотичного спрямування зосередити на формуванні в учнів поняття «мала Батьківщина» (моя сім'я, дім, кімната, двір, училище, професія, мати, брат, сестра, друг,	Керівництво ПТНЗ	Постійно

	майстер, педагог тощо) та формування позитивних почуттів до цих понять.		
Напрямок виховної діяльності «Формування в учнів ПТНЗ здорового способу життя»			
1	В кожному навчальному закладі слід започаткувати здоров'язберігаюче середовище в умовах навчально-виробничого та побутового оточення	Керівництво ПТНЗ	Постійно
2	Медико-гігієнічні технології здійснювати у відповідності до санітарних норм і правил, яким слід навчати самих учнів з першого дня їх навчання в ПТНЗ та перебування в гуртожитку	Керівництво ПТНЗ	Постійно
3	Профілактичну діяльність по зміцненню здоров'я учнів проводити в активних розважальних формах (ігрових, шоу, конкурсах, вікторинах), де учні мають можливість проявити максимальну активність, що є запорукою успіху	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	В план виховної роботи включати міні-заходи з питань здорового раціонального харчування за зразком шоу-розважальних програм	Керівництво ПТНЗ	Постійно
5	Активізувати туристичні походи по околицькій місцевості	Керівництво ПТНЗ	Постійно
Напрямок виховної діяльності «Виховання громадської активності учнів професійно-технічних навчальних закладів»			
1	Створити обласну Школу радників учнівського самоврядування	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
2	Залучати до участі в роботі Школи лідерів УС лідерів ПТНЗ області	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
3	Підготувати методичні рекомендації щодо створення Школи лідерів в ПТНЗ	НМЦ ПТО	Серпень 2013
4	Організувати трирівневу структуру учнівського самоврядування, яка передбачає такі складові: 1) учнівське самоврядування в навчальних групах; 2) учнівське самоврядування в навчальному закладі; 3) учнівське самоврядування у складі Ради навчального закладу	Керівництво ПТНЗ	2013-2014 н.р.
5	З метою подолання формалізму в діяльності учнівського самоврядування і	Керівництво ПТНЗ	2013-2014 н.р.

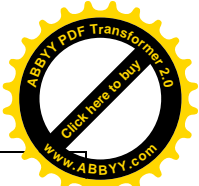
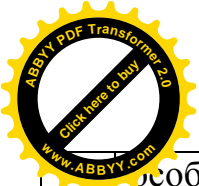
	в педагогічному керівництві ним надати УС якомога більшої самостійності, реальних прав та реальних обов'язків		
6	З метою створення діяльного УС відмовитись від нав'язування учням своєї волі та організувати відбір до самоврядування найавторитетніших лідерів учнівського колективу.	Керівництво ПТНЗ	2013-2014 н.р.
7	Систематично проводити збори учнівського колективу із заслуховуванням звітів лідерів УС	Керівництво ПТНЗ	Постійно
8	Створити Школи лідерів в ПТНЗ	Керівництво ПТНЗ	2013-2014 н.р.
9	Призначити педагогів-радників з питань організації діяльності учнівського самоврядування в навчальних закладах	Керівництво ПТНЗ	Березень 2013

Напрямок виховної діяльності «Професійне виховання учнів ПТНЗ»

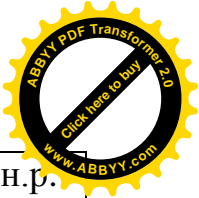
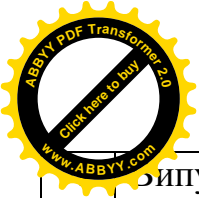
1	Переглянути формат проведення методичних фестивалів, залучати до участі учнів шкіл, батьків, населення	НМЦ ПТО	Квітень-травень 2013
2	Позиціювати робітничі професії шляхом проведення майстер-класів	Департамент освіти і науки ОДА, НМЦ ПТО	Постійно
3	З метою розвитку мотиваційної основи оволодіння професією розробити систему професійного виховання учнів на уроках, виробничому навчанні та в позаурочний час	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	Організувати експериментальну та наукову діяльність ПТНЗ з питань професійного виховання	НМЦ ПТО, Керівництво ПТНЗ	Постійно
5	Розвивати емоційний фон професійного виховання, який веде до збереження психічного здоров'я підлітка, підвищуючи його позитивний емоційний стан, впевненість в собі	Керівництво ПТНЗ, Класні керівники, психологи, соціальні педагоги	Постійно
6	Розширювати віковий ценз суб'єктів для проведення профорієнтаційної роботи (рання профорієнтація)	Керівництво ПТНЗ	Постійно

Напрямок виховної діяльності «Організація позаурочної і гурткової роботи»

1	Спланувати методичні заходи практичного навчання з педагогами ПТНЗ з питань організації змістовного дозвілля учнівської молоді, забезпечення умов для творчої самореалізації	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
---	--	---------	----------------

Особистості			
2	Висвітлювати кращий досвід ПТНЗ області та України, або адреси ППД з питань організації гурткової роботи на сторінках сайту НМЦ ПТО	НМЦ ПТО	Постійно
3	Вивчати можливість батьківської громадськості і залучати їх до організації позанавчальної діяльності	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	Активізувати роботу учнівського самоврядування у організації позаурочної роботи	Керівництво ПТНЗ	Постійно
Напрямок виховної діяльності «Музейна педагогіка»			
1	Провести семінар для організаторів музейної діяльності в ПТНЗ	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
2	За матеріалами діяльності музеїв ПТНЗ розробити методичний посібник	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
3	Висвітлювати роботу музеїв на сайтах училища	Керівництво ПТНЗ	Постійно
4	Залучати організаторів музейної діяльності в ПТНЗ до профорієнтаційної роботи	Керівництво ПТНЗ	Постійно
Напрямок виховної діяльності «Позитивно орієнтована соціалізація учнівської молоді»			
1	З'ясувати питання забезпечення дітей пільгової категорії (нормативно-правова база щодо відрахування 50% від пенсій)	НМЦ ПТО	Січень-лютий 2013
2	Вирішення питання згідно нормативно-правових актів щодо реалізації прав мешканців гуртожитків	НМЦ ПТО	Січень-лютий 2013
Напрямок виховної діяльності «Особливості організації змістовного дозвілля в учнівських гуртожитках ПТНЗ»			
1	Порушити клопотання перед КМУ про внесення змін до Постанови КМУ №1436 від 26.09.2001 року про право на пенсію за вислугою років вихователя гуртожитку, яке на даний момент відсутнє	НМЦ ПТО	Протягом року
2	Провести семінарські заняття для вихователів гуртожитків ПТНЗ	НМЦ ПТО	Лютий-березень 2013
3	Провести конкурс на кращу організацію дозвілля в ПТНЗ області	НМЦ ПТО Керівники ПТНЗ	2013-2014 н.р.

	Випустити методичний збірник з досвіду роботи кращих гуртожитків ПТНЗ області	НМЦ ПТО	2013-2014 н.р.
<i>Напрямок виховної діяльності «Роль класного керівника у становленні виховної системи ПТНЗ»</i>			
1	Звернутися до МОН молоді та спорту України з пропозицією вирішити питання про введення штатної одиниці класного керівництва в випускних групах (III курс, групи ТУ)	НМЦ ПТО	Протягом року
2	Активізувати педагогічну співпрацю психолога і класного керівника в ПТНЗ	НМЦ ПТО Керівники ПТНЗ	Постійно
3	Випустити пам'ятку для молодого майстра і класного керівника з питань організації виховної роботи	НМЦ ПТО	Травень 2013
4	Організувати курси для оволодіння новими сучасними комп'ютерними програмами за принципом навчання по програмі «Intel»	НМЦ ПТО	Вересень-грудень 2013
5	Розробити збірник класних годин за актуальною тематикою молоді сьогодення	НМЦ ПТО	Серпень-вересень 2013
6	Організувати окремі заняття Школи виховання з досвідченими психологами ПТНЗ	НМЦ ПТО	Березень-квітень 2013
7	Розміщувати кращі розробки виховних годин класних керівників ПТНЗ на сторінках Веб-журналу «Виховна робота в ПТНЗ»	Керівництво ПТНЗ, НМЦ ПТО	Постійно